ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 6 (3997).

9 ЯНВАРЬ ПАЙШАНБА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ ЙИЛНИНГ ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБАСИ

Калинин районидаги Ленин номли колхоз чорвадорлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан бошланган социалистик мусобақани қизитиб, беш йилликнинг тўртинчи йилини ҳам яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун дастлабки кунлариданоқ намунали ишлай бошладилар.

Чорвадорлар бу соҳада дастлабки ютуқни ҳам қўлга киритдилар. Улар давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажаришди. Пландаги 240 центнер ўрнига 322 центенер юқори семизликдаги гўшт қабул пунктларига етказиб берилди.

Бу ютуқни қўлга киритишда бўрдоқибоқарлардан Исмоил Маҳмудов, Эркинбой, Шерматов, Икром Исломов каби ўртоқларнинг ҳиссаси катта бўлди. Улар ўз боқимларидаги ҳар бир қорамолнинг яхши семиришига эришдилар. Бўрдоқига топшириладиган қорамолларни тадбиркорлик билан парвариш қилганликлари учун улар бир кеча-кундузда 800—880 граммгача семирди. Ҳар бир қорамолнинг ўртача вазни 300 килограммданга тўғри келди.

Чорвадорларнинг ана шу ютуқни қўлга киритишига ем-хашак тайёрлайдиган комплекс механизациялашган звено аъзоларининг ҳам улуши катта бўлди. Илҳом Ортиқов бошлиқ ем-хашак тайёрлайдиган звено аъзоларига йил бошида 114 гектар ер ажратиб берилган эди. Бу миришкорлар ана шу ерлардан тўла фойдаланиб ҳар гектар бедадан 11 тоннадан қуруқ беда, 70 тоннадан озуқа лавлагиси, 700 центнердан маккажўхори кўкпояси етиштирдилар. Натижада бу хўжаликда чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базаси яратилди. Шунинг учун ҳам бу колхознинг чорвачилик тармоғи йилдан-йилга фойда берадиган рентабель соҳага айланиб бормоқда.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ҚИШЛОВ — КАТТА СИНОВ

Йилнинг тўрт фасли ҳам қишлоқ меҳнаткашлари учун гоҳ қулай, гоҳ ноқулай келади. Лекин азамат пахтакор ҳам, чорвадор ҳам, ғаллакор-у сабзавотчи ҳам, хуллас ҳар касбнинг миришкор соҳибкори табиат инжиқликларини матонат билан енгиш, ҳар қандай ноқулай шароитда ҳам ўз ниятига етиш учун курашади, мақсадига етади. Мана, ўтган йили баҳор, ёз олди фасли деҳқон учун жуда оғир кунлар бўлди. Аммо тупроқ саҳоватини яхши қадрлаган асл деҳқонларимиз ана шу шароитда ҳам ҳар бир экиндан кўнгилдаги ҳосилни кўтаришга муваффақ бўлишди. Эл хирмонини «оқ олтин», ғалла, сабзавот билан тўлдиришди. Катта синовдан муваффақиятли ўтишди. Шу кунларда чорвадорлар жуда оғир келган қаттиқ совуқ кунларда молларни, қўй-қўзиларни қишловдан соғлом олиб чиқиш, уларни нобуд қилмай асрашдек катта синов даврини бошидан кечирмоқдалар.

Областимизнинг деярли ҳамма хўжалигида деҳқончилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам тобора ривожлантирилмоқда. Кўп миқдорда гўшт, сут, жун, мой маҳсулотлари етиштирилади. Чорвадорларимиз КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида белгилаб берилган мамлакат қишлоқ хўжалигини, шу жумладан чорвачиликни янада ривожлантириш ҳақидаги муҳим тадбирларни амалга ошира бориб қишлоқ хўжалигининг бу тармоғини ҳам сердаромад соҳага айлантирмоқдалар.

Чорвадорларимиз ўтган йили гўшт, сут ва бошқа чорва маҳсулотлари сотиш йиллик планларини муваффақият билан адо этишди. Шу билан бирга чорва моллари туёғини кўпайтириш бўйича ҳам белгиланган тадбирлар тўла амалга оширилди. Энди чорвадорларимиз олдида қўлга киритилган ана шу муваффақиятларни мустаҳкамлаш, қишловни намунали ўтказишдек муҳим вазифа турибди.

Тадбиркор кишилар раҳбарлик қилаётган хўжаликларда қишловга пухта ҳозирлик кўрилди. Масалан: Калинин районидаги Ленин номли колхоз, Охунбобоев номли колхоз ва бошқа қатор хўжаликларда чорва қишлови соз ўтяпти. Бу хўжаликларда озуқа тайёрлаб бериш цехлари ишга туширилган. Молхоналар иссиқ. Хашак майдалайдиган аппаратлардан тўлиқ фойдаланилади. Шунингдек, Янгийўл районидаги Чиноз наслчилик совхози, «Ленинизм», Турсунқулов номли, Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь», «Политотдел», Свердлов номли, Карл Маркс номли колхозларда ҳам чорва молларининг боқуви пухта уюштирилган. Шунинг учун ҳам бу хўжаликларда қаттиқ совуқ кунларда ҳам чорва маҳсулотлари ҳар доим мўл етиштирилмоқда, бўрдоқига боқилаётган молларнинг этига эт, мойига-мой қўшилиб турибди.

Аммо, халқимиз қишлов — синов дея бежиз айтмаган. Бу синовда оқсаб қолаётган хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Шуни айтиш керакки, қишловни пухта ўтказишнинг муҳим омилларидан бири жамғарилган ем-хашакни исроф қилмай тежаб-тергаб сарфлашдир. Бунинг учун замонавий техника ва барча имконият мавжуд. Хашакни ишхўрдга чиқармаслик учун уни майдалайдиган аппаратларга эгамиз. Жумладан, областимизда 552 та шундай машина бор. Лекин ундан унумли фойдаланилаётир деб бўлмайди. Қайси хўжаликда бу аппаратлар тўлиқ созланмаган бўлса, шу хўжаликда ем-хашак исрофгарчилигига йўл қўйилмоқда.

Оққўрғон районидаги 48 та хашак майдалайдиган машинадан фақат 28 таси ишлатилмоқда, холос. Шунингдек озуқа цехлари ҳам тўлиқ ишга туширилмаган. Область бўйича 57 та ана шундай цехдан 38 таси ишлаб турибди. Қолгани ўз вақтида қаралмагани туфайли энг зарур бўлган пайтда бекор турибди. Юқори Чирчиқ райони айниқса чорвадор район ҳисобланади. Бу районнинг икки зонаси бор. Ҳар икки зонада икки хил ҳолни кўриш мумкин. Шу кеча-кундузда районнинг Паркент зонасидаги хўжаликларда аҳвол оғир. Айниқса «Гулистон», «Ленинобод», Калинин номли колхозларда қишловга пухта тайёрлик кўрилмагани натижасида чорвадорлар қаттиқ қийинчиликларга дуч келмоқдалар.

Бўстонлиқ районидаги қатор хўжаликларда ҳам шундай ҳолни кўриш мумкин. Колхозлардаги озуқа цехлари, пичан майдалайдиган машиналар тўла ишга туширилмаган. Кўриниб турибдики, озгина бепарволикка йўл қўйилдими, кўп нарсани қўлдан бой бериш, жамоат чорвачилиги ривожига путур етказиб қўйиш мумкин. Шунинг учун ҳам шу кунларда чорвадорлар, ветеринария мутахассислари, хўжаликларнинг раҳбарлари, партия, совет ходимлари чорва моллари қишловининг намунали ўтказилиши, молларни қишловдан соғлом олиб чиқишга жиддий эътибор беришлари керак.

Айни қишли-қировли кунларда яйловларда ишлаётган чорвадорларга осон эмас. Уларга қулай шароит яратиб берайлик. Иссиқ кийим, ёқилғи билан вақтида таъминлаб туриш керак. Колхоз, совхозларнинг раҳбарлари, ферма мудирлари отарларда жамоат чорвасини кўз қорачиғидай асраётган чўпонларнинг аҳволидан доимо хабардор бўлиб туришлари, уларга маданий-маиший хизматни янада яхшилашлари зарур.

Молларни соғлом ва семиз сақлашнинг муҳим омили — тўйимли озуқадир. Шунинг учун ҳам озуқабоп концентратлардан унумли фойдаланиш зарур. Узоқ отарларда ем-хашакнинг узилиб қолиши, уни ўз вақтида етказиб бермаслик ҳолларига йўл қўймаслик керак.

Миришкор чорвадорларимиз, қир, адрлар изғиринини кўп кўрган азамат чўпонларимиз табиатнинг бу қийинчилигини матонат билан енгадилар. Катта синовдан муваффақиятли ўтадилар, деб ишонамиз.

Эл дастурхонини тўкин қиладиган чорва маҳсулотларини мўл-кўл етказиб берайлик.

ИШ ҚИЗҒИН

Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозининг деҳқонлари ўтган хўжалик йилини катта муваффақиятлар билан якунладилар. Эндиликда улар янги йилда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш йўлида астойдил меҳнат қилаяптилар. Айниқса бу ерда қишки ишлар қизғин кетаяпти.

Колхозчилар ишни пухта ташкил қилиб, 260 та парникдан 200 тасининг чуқурларини тозалаб, ремонтдан чиқариб бўлдилар. Шуниси қувончлики, деҳқонлар парниклар учун кўплаб маҳаллий ўғит тайёрламоқдалар. Қисқа вақт ичида минг тоннадан зиёдроқ гўнг тайёрланиб унинг бир қисми чуқурларга солинди.

Сабзавоткорлар ноябрь ойида анчагина чуқурга карам уруғини сепган эдилар. Шу кунларда уруғлар қийғос униб чиқиб кўкармоқда.

Парник хўжалигида ишчи кучларидан ва трактордан моҳирлик билан фойдаланилаётганлиги сабабли иш яхши кетаяпти.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ.

КАЛИНИН районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг чорвадорлари ўтган йилни яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Эндиликда улар 1969 йил топшириғини ҳам муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар. Суратда: (чапдан) колхознинг илғор сут соғувчиларидан М. Ахмедова, М. Жалилова, Д. Ёқубова, Г. Тоирова ўртоқлар. Н. Тўраев фотоси.

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

КПСС Марказий Комитетининг қарорига биноан 7 январда иттифоқдош республикалар компартиялари марказий комитетлари, КПСС ўлка ва область комитетларининг идеология масалалари билан шуғулланувчи секретарларининг ойлик курслари очилди. Курсларнинг қатнашчилари КПСС тарихи, фалсафа, экономика, идеология ишининг практикасидан туркумли лекция тинглайдилар.

Курсларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев кириш нутқи сўзлаб очди.

Дастлабки лекцияларни академик Г. П. Францов билан СССР педагогика фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси Д. И. Чесноков ўқидилар.

ЯНГИ МАШИНА—ЮКСАК УНУМ

Янги машиналарни ишга тушириб, уларни ўзлаштириб олиш, ҳамма томонларини ўрганиб, уларнинг кучидан тўла фойдаланиш анча қийин иш.

Аммо Обид ака ўттиз йилдан бери бу соҳада моҳирона ишлаб келмоқда. Тошкент тўқимачилик комбинатига келган илк даври эсида. У вақтда эски машиналар эди. Йиллар ўтди. Оддий ишчидан мастер ёрдамчиси бўлди. Корхона эса замонавий техника билан жиҳозланди.

1961 йилда у бошқараётган коллективига «Коммунистик меҳнат бригадаси» номи берилди. Шундан бери Обид Ҳамидов бригадасининг шуҳрати цехгагина эмас, балки фабрикага ҳам ёйилди.

Бригада зарбдорлари бултур ҳам қувончли ютуқларни қўлга киритдилар.

Обид ака ўзининг кўп йиллик меҳнати давомида комбинат маъмурияти томонидан бир неча марта Фахрий ёрлиқлар, мукофотлар билан тақдирланган. Унинг кўксини ҳозир «Ишлаб чиқариш аълочиси» нишони безаб турибди.

Шу кунларда ҳам 2-йигирув фабрикасининг тараш цехидаги Обид Ҳамидов бошлиқ 1-комплект аъзолари меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришиб, пешқадамликни қўлдан бермай келишяпти. Коллектив аъзолари О. Казакова, Т. Шарипова, Т. Дахтерёва ва бошқалар бир-биридан қолишмайди, бир-бирига устоз.

Бундан ташқари, О. Ҳамидов меҳнатни муҳофаза қилиш инструктори ҳамдир. У фабрикада ҳеч қачон бахтсиз ҳодиса бўлмаслиги учун курашади.

Шу кунларда Обид аканинг иши кўпайган. Участкада ўрнатилаётган янги машиналарни ўзлаштиришни йўлга қўйиш лозим. Йил охиригача 64 та янги машина ўрнатилмоқда. Бу ишларни амалга оширишда у бошқош бўлмоқда.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

Оҳангарондаги «Энергетик» клуби ҳузурида маданият халқ университети иш бошлади. Унинг тўрт факультет тингловчилари медицина, педагогика янгиликлари ва кино тарихи билан танишадилар.

Яқинда «Дин ва космосни эгаллаш», «Болаларни эстетик тарбиялаш» деган темаларда машғулотлар бўлиб ўтди. Лекциялар давомида ҳужжатли ва бадиий фильмлардан фойдаланилди. Университет машғулотларига тажрибали шифокорлар, педагоглар, лекторлар жалб этилган.

Ф. ПЕТРОВ.

ЯНГИ йилнинг дастлабки кунлариданоқ ўртоқ Э Жонғозиева қувончли ютуқларга эришмоқда. У Янгийўл пойафзал фабрикаси ишчи-хизматчилари ўртасидаги социалистик мусобақада пешқадамлар сафида бормоқда. Суратда: Э. Жонғозиева.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР СЕМИНАРИ

ОРЖОНИКИДЗЕ. Район партия комитети ташаббуси билан сиёсий ташкилотчилар советлари раислари ва аъзоларининг бир кунлик семинари ўтказилди.

Семинар қатнашчилари «Правда» колхози партия ташкилоти секретари М. Қурбоновнинг сиёсий ташкилотчилар ишига раҳбарлик, педагогика фанлари кандидати Ж. Ҳасанбоевнинг «Оила ва турмуш» ҳақидаги докладларини тингладилар.

Тарих фанлари кандидати М. Аюпов халқаро аҳвол тўғрисида гапириб берди.

Семинарда ўзаро тажриба алмашилди. Ленин номли колхоз сиёсий ташкилотчилар советининг раиси Х. Эркахўжаев сиёсий ташкилотчилар томонидан олиб борилаётган катта тарбиявий, оммавий ишларни аниқ мисолларда гапириб берди.

Шунингдек, «Қизил Ўзбекистон» колхозидан У. Тўхтаназаров, «Октябрь» колхозидан Р. Бердимуродов ўртоқларнинг динга ишонувчилар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бориш, сиёсий ташкилотчиларнинг шу кунлардаги фаолияти ҳақидаги ахборотлари ҳам кўпчиликка маъқул бўлди.

Семинар охирида район партия комитетининг секретари Ш. Ғаниева сўзга чиқиб, партия ташкилотлари олдида турган муҳим вазифалар ва В. И. Лениннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш юзасидан амалга оширилиши лозим бўлган зарур тадбирлар ҳақида тўхталди.

УЛКАН НУРХОНА

Оҳангарон давлат район электростанцияси қурувчилари ва монтажчилари меҳнатда жуда катта ғалабани қўлга киритдилар, гигант нурхона қурилиши деярли тугалланди. У тўла қувват билан ишлай бошлади.

Илғор инженерлик фикри ютуқлари, кўпйиллик тажриба ва фидокорона меҳнат тажриба бўлган бу нур манбаи тўла ишга тушган кун республикамиз энергетика саноатининг юксалиши тарихига зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилади.

Шундай йирик станция бир вақтлар қамишзорликдан иборат бўлган майдонда бунёд этилди. Уни тўла қўлдан чиқариш учун жуда катта ҳажмдаги ишлар бажарилди: 2,5 миллион кубометр тупроқ қазилди ва ётқизилди, 30 минг тонна металл конструкциялари монтаж қилинди, умумий оғирлиги 150 минг тоннадан ортиқроқ бўлган асбоб-ускуналар ўрнатилди.

Қозонларга муттасил сув етказиб туриш керак. У нормадагидан салкам бўлса ҳам катта зарар келтириши мумкин. Бунда улкан гидротехника иншоотлари — градирнялар ёрдамга келади. Уларда сув совутилади. Баландлиги 55 метр бўлган бу темир-бетон минораларнинг диаметри 48 метрга тенгдир. Ҳар бир градирня соатига 13,5 минг кубометр сувни совута олади. Бу эса сув танқис бўлган мавсумларда ҳам электростанциянинг нормал ишлаб туришини таъминлайди. Бундай иншоотлар Ўрта Осиёда биринчи марта ишлатилмоқда.

Нурхонанинг қуввати 600 минг киловаттдир. Шунча миқдордаги электр қуввати экватор бўйлаб қўйилган ва ҳар бирининг оралиғи 30 метр бўлган 200 ваттли лампочкаларни ёритиши мумкин. ГРЭС бир йилда 2 миллион замонавий квартирани ёритиш ва бошқа рўзғор ишларида фойдаланиш учун етарли бўлган қувват ишлаб чиқаради.

Оҳангарон ГРЭСи ҳозиргача халқ хўжалиги эҳтиёжи учун 21 миллиард киловаттга яқин электр қуввати етказиб берди. Натижада уни қуриш учун сарфланган ҳаражатлар зиёдаси билан қопланди. Шунча миқдордаги электр қувватини ҳосил қилиш учун бутун чор Россиясидаги электр станциялар 11 йил давомида тўхтовсиз ишлаши керак эди. Ҳосил қилинаётган қувват таннархи йилдан-йилга арзонлашмоқда. Агар 1958 йилда бир киловатт-соат электр қувватининг таннархи 1,27 тийинга тўғри келган бўлса, 1968 йилда у 0,85 тийингача камайди.

Асбоб-ускуналарни такомиллаштириш ва модернизациялаш, янги ихтироларни ва рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ҳисобига шундай ютуқлар қўлга киритилди. Станция ишга тушганидан бери новаторлик ҳаракатида 1675 киши иштирок этди, уларнинг 3294 та қимматли таклифи амалга оширилди. Бундан 1 миллион 181 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилди. Шунча миқдордаги маблағга ҳар соатда 220 тонна буғ ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган иккита қозон агрегати харид қилиш мумкин.

Рационализатор ва ихтирочилардан А. Л. Кафанов, И. И. Паульсларнинг таклифлари диққатга сазовордир. Улар шлакни механик тозалаш ва кул ўтказгичлар ясашди. Уларнинг бу изланишлари Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари выставкасининг медаллари билан тақдирланди. Ўртоқ В. В. Самойловнинг сувни сачратиб турувчи қурилмаси станцияга 50 минг сўм фойда келтирди. Тиниб-тинчимаслардан Я. Черкинский, Б. Бектошев, М. Потлов, В. Ковтун, В. Шчавлев ўртоқларнинг сўнгги беш йил давомида амалга оширилган таклифлари 200 минг сўмлик жамғарма олиш имконини берди.

Ишга ижодий ёндошиш, мавжуд имконият ва резервлардан тўлароқ фойдаланишга бўлган интилиш станция эҳтиёжлари учун электр қуввати сарфлашни тўхтовсиз камайтиришга олиб келмоқда. Шу вақтгача тежаб қолинган электр қуввати Тошкент тўқимачилик комбинати сингари гигант корхонанинг тўрт йил давомида ишлаб туришига етади. Ёқилғи ҳам тежаб-тергаб сарфланмоқда. Иқтисод қилинган 110 минг тонна кўмирни ёқиб, Оҳангарон саноат районини 14 ой давомида нурга бўлган эҳтиёжини тўла қоплаш имконини берадиган электр қуввати ҳосил қилиш мумкин.

ЎЛКАМИЗНИ ЯНАДА ЧАРОҒОН ҚИЛАМИЗ

Ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришаётган электростанция коллективига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети ҳамда «Узсовпроф»нинг Эсдалик байроғи абадий сақлаб қўйиш учун берилди. Бу энергетикларнинг Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада қўлга киритган улкан муваффақиятларининг муносиб тақдиридир.

Энергетикларнинг бундай ютуқларга эришувларида бинокор ва монтажчиларнинг ҳам катта ҳиссаси бор. Улар нурхонани пишиқ ва пухта қурдилар. Шунинг учун ҳам барча агрегатлар бир меёрда ишлаб турибди.

Жуда кўп бинокор ва монтажчилар орден ва медаллар билан мукофотланишган. СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг махсус буйруғи билан «Оҳангарон ГРЭСи қурувчиси» кўкрак нишони таъсис этилди. Бу нишон билан Ўрта Осиёда энг йирик ёқилғи электростанцияси қурилишида ишлаган ва уни бунёд этишга кўмаклашган қурувчилар, монтажчилар, инженерлар, техниклар, хизматчилар мукофотланадилар.

Энг яхши бинокорлар Оҳангарон ГРЭСи территориясига ўрнатилган мармар эсдалик тахтасига ёзиладилар. Улар, орасида, шубҳасиз, қурилиш ветеранлари— Мирзааҳмад Рўзиматов, Абдулла Сойназаров, Қаюм Нишонов, Мирзақул Азизов, Усмонқул Йўлдошев, Сергей Колосов, Борис Шалявин ва бошқаларнинг номлари зарҳал ҳарфлар билан битилган бўлади.

Йирик нурхонанинг тўла ишга тушган ҳозирги вақтда қурувчилар коллективи номига мамлакатимизнинг барча бурчакларидан тўхтовсиз табриклар келиб турибди. Биз ҳам уларга қўшиламиз. Қурувчиларга янги-янги нурхоналар бунёд этишда, электростанция коллективига эса халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун электр қуввати ҳосил қилишни тўхтовсиз кўпайтириб боришда катта-катта муваффақиятлар тилаймиз.

М. ДОКТОРОВ,
П. САЛЬНИКОВ.

ВЕНАДАГИ СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

ВЕНА. 8 январь. (ТАСС). Австрия Компартияси XX съезди ишларида қатнашган КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов (делегация раҳбари) ва КПСС Москва область комитети иккинчи секретари В. С. Попутинлардан иборат КПСС делегациясининг Венада бўлганлиги муносабати билан СССРнинг Австриядаги элчиси Б. Ф. Подцероб кеча қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзолари, АКП ўлка ташкилотларининг намояндалари, Австрия коммунистлари XX съезди ишларида қатнашган коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг аъзолари, социалистик мамлакатларнинг элчилари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими самимий дўстона вазиятда ўтди.

ЛЕНИН ЯШАГАН ЖОЙЛАРДА

РАЗЛИВДАГИ В. И. Ленин уйи. Ильич 1917 йил 10 июлдан бошлаб бир неча кун Вақтли ҳукумат таъқибидан яшириниб мана шу уйда яшаган.

● ● ●

ҚОЗОН шаҳридаги В. И. Ульянов — Ленин уй музейи залларида.

А. Абалян фотолари.

ЛЕНИН ВИЛЬНЮСДА

Литвалик бир группа кино ҳужжатчилар улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Лениннинг Вильнюсда бўлиши ҳақида фильм яратдилар.

В. И. Ленин 1895 йилнинг 7 сентябрида Вильнюсга келади. Чор ҳукумати жандармлари унинг изига тушадилар, аммо ҳеч нарсанинг уддаеидан чиқа олмайдилар.

Буюк инсоннинг ана шу вақтдаги ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида кўпгина фактлар яқингача номаълум қолган эди. Халқимиз учун, партиямиз тарихи учун ниҳоятда муҳим бўлган маълумотларни аниқлаш борасида литвалик кино ҳужжатчилар катта иш қилдилар. Улар доҳийнинг қаерда тўхтаганлиги, кимлар билан учрашганлиги, полициячиларнинг синчиклаб текширувига қарамай қўш тагли, ичида яширин ҳужжатлар бор чемоданни олиб келганлигини аниқладилар.

Фильм сценарийсини ёзган Владилас Бикуличнос, режиссёр Римас Шилинис ва оператор Ионас Абарокасларнинг катта меҳнатлари билан мароқли лента яратилди.

Фильмда кўпгина қизиқарли ҳужжат ва ўша пайтдаги фоторасмлардан фойдаланилди. XIX аср охиридаги Вильнюс ва Берлин кўринишлари кўз ўнгимиздан бирма-бир ўтади. Бир қанча ажойиб кишиларнинг, шу жумладан Матилда Патицкаянинг ҳам қиёфаси томошабинлар кўз олдида намоён бўлади.

Фильм суратга олинган XIX аср кадрлари ҳозирги Литва пойтахти ҳаёти билан узвий боғланиб кетган бўлиб, томошабинлар диққатини ўзига тортади.

Ш. ҒУЛОМОВ,
Қ. АҲМЕРОВ.

ҚИШЛОҚДА ЛЕНИН ЎҚИШЛАРИ

Область «Билим» жамияти В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб ўтказаётган оммавий-маданий тадбирларнинг яна бири Орджоникидзе районидаги Хумсон қишлоғида бўлди. Бу ерга бир группа таниқли олимлар меҳмон бўлиб келишди.

Улар ўқиган «В. И. Ленин ва Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати», «Ленин ва Шарқ халқлари», «Пролетар интернационализми ва халқлар дўстлиги» темаларидаги лекциялар тингловчиларга манзур бўлди.

Кекса большевик, Ленинни кўришга муяссар бўлган Муҳаммад ота Боқоевнинг хотирасини ҳамма диққат билан тинглади. Сўнгра шоир Насрулло Даврон «Ленин доимо биз билан» сарлавҳали шеърини ўқиб берди.

14-«Хўжакент» совхози аҳли номидан меҳмонларни совхоз партия комитетининг секретари Б. Йўлдошев табриклаб, қизиқарли учрашув учун уларга миннатдорчилик билдирди.

М. ЭСОНОВ.

● ● ● ● ● ● ● ● ●

СПРАВОЧНИК-ЛУҒАТ

Ҳозирги даврда кўзга кўринарли 100 дан ортиқ халқаро ташкилотлар мавжуд. Уларнинг ташкил топиш тарихи, мақсадлари, вазифалари, тузилиши, фаолиятининг асосий моментларини билиш биз учун муҳимдир.

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти «Халқаро сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ташкилотлар справочник-луғати» номли китобни нашрдан чиқарди. Китобда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва у билан боғланган муассасалар ҳақидаги мақолалар бор.

Китобда социалистик мамлакатларнинг ташкилотлари (Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши, Варшава Шартномаси ташкилоти, Халқаро иқтисодий ҳамкорлик банки ва шу кабилар) тўғрисидаги маълумотлар берилган. Капиталистик мамлакатларнинг энг йирик бирлашмалари (Европа иқтисодий ҳамжамияти (уюшмаси), Европа кенгаши ва ҳоказолар), агрессив ҳарбий блоклар (НАТО Ғарбий Европа иттифоқи, СЕАТО, СЕНТО) ҳақида маълумотлар келтирилади.

Маълумотлар алфавит тартибида жойлаштирилган. Сарлавҳачаларда ташкилотларнинг ўзбекча ва русча номи билан бир қаторда, унинг қабул қилинган қисқача номлари, баъзан эса матбуотда кўпроқ ишлатиладиган яна бир номи қавс ичида берилади.

Справочник-луғат кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

А. НУРБОБОЕВ.

ЮКСАЛИШНИНГ ЁРҚИН ЙЎЛИ

Партия XXIII съездидан буён орадан икки ярим йил, Марказий Комитет март Пленуми бўлиб ўтгандан бери уч ярим йилдан кўпроқ вақт ўтди.

Бу унчалик катта муддат бўлмаса-да, лекин партиянинг қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаб чиққан чоралари шу тармоқни юксалтиришда ҳамда социалистик давлатимизнинг иқтисодий ва сиёсий қудратини янада мустаҳкамлашда ижобий роль ўйнади, ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлади.

Яқинда бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қишлоқ хўжалиги экономикасини юксалтиришда яна бир ёрқин саҳифа бўлди.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида шу нарса зўр мамнуният билан қайд этилдики, совет халқи партия XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўтган қисқа муддат ичида хўжалик ва маданий қурилишда улкан ютуқларни қўлга киритди. Мамлакат халқ хўжалиги тез суръатлар билан юксалмоқда. Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ошиб бормоқда.

Партия XXIII съезди ва Марказий Комитетнинг март (1965 йил), май (1966 йил) Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалигини юксалтириш бўйича қатор тадбирлар амалга оширилди. Бу соҳанинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди, ерларнинг мелиорация ҳолати яхшиланди.

Қишлоқларда муҳим социал тадбирлар ҳам амалга оширилди. Колхозларда меҳнатга гарантияланган ойлик иш ҳақи тўлаб туриш жорий этилди, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг пенсия таъминоти яхшиланди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлашнинг янгича системасига ўтилиб, қатъий планлар белгиланадиган, давлатга қўшимча дон маҳсулоти сотган коллективлар моддий жиҳатдан рағбатлантириладиган бўлди. Кўрилган бу тадбирлар ажойиб самаралар берди.

Буни биз ўз районимиз мисолида ҳам кўриб турибмиз.

Районимизда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини такомиллаштириш ва маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш бўйича зиммага юкланган вазифалар муваффақиятли бажарилмоқда. **1965—1967 йилларда районда тайёрланган ўртача йиллик ялпи маҳсулот 95743 минг сўмликни ташкил этди. Бу кўрсаткич бундан аввалги уч йил ичида тайёрланган маҳсулот кўрсаткичидан 11 процент кўпдир.**

Беш йилликнинг ўтган уч йиллик пахта тайёрлаш плани 118 процент, каноп 107 процент, дон 110,6 процент, узум 115 процент бажарилди. Шу давр мобайнида давлатга 60247 тонна пахта сотилди. Бу ўтган уч йилликда сотилган пахтага нисбатан 940 тонна кўпдир. Шунингдек давлатга беш йилликнинг дастлабки уч йилида белгиланганидан 12800 тонна каноп, 11142 тонна узум ҳам кўп сотилди.

Беш йилликнинг учинчи йили қишлоқ хўжалиги учун айниқса оғир келди. Лекин, район коммунистлари, барча меҳнаткашлар табиат қийинчиликлари олдида эсанкираб қолмадилар. Йил бўйи ғоят зўр уюшқоқлик ва жасорат намуналарини кўрсатиб табиат инжиқликларини мардонавор енгдилар. **Пахта тайёрлаш плани бу йил 30 октябрдаёқ тўла бажарилди. Давлатга 18150 тонна ўрнига 18663 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Гектар бошига етиштирилган пахта ҳосили 31 центнерни ташкил этди.** Машина билан пахта териш, уруғлик пахта тайёрлаш планлари ҳам муваффақиятли бажарилди.

Пахта учун курашда «Политотдел», «Ўзбекистон», «Правда», Свердлов номли колхоз коммунистлари ажойиб жонбозлик кўрсатдилар. Улар айни пайтда ҳосилдорликни ошириш учун ҳам қайғурдилар. Бу соҳада «Политотдел» колхози аъзолари эришган муваффақиятлар барчани қувонтирди. Улар ҳар гектар майдондан салкам 33 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиб-териб олдилар.

Район ғаллакорлари эришган зафарлар кўлами ҳам ўтган йили кенг бўлди. Ўзбекистон КП Марказий Комитети XIII пленуми белгилаган тадбирларни оғишмай амалга ошираётган **ғаллакорларимиз бултур давлатга 9990 тонна ўрнига 19564 тонна ғалла сотиб, планни 195,8 процент бажардилар.** Бу билан хўжаликлар ўзлари учун йил бўйи керак бўладиган миқдорда уруғлик ҳам жамғардилар.

Қишлоқ хўжалиги тараққиётининг ҳозирги даврида ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялашга партия ва ҳукуматимиз алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу айни муддаодир. 1965—1967 йиллар мобайнида район хўжаликлари 86 та ҳайдов, 171 та чопиқ тракторлари, 44 та пахта териш машинаси, 3 мингдан ортиқ луб ажратгич агрегатлари, 15 та дон комбайни каби кўплаб қишлоқ хўжалик техникаси олдилар. КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини комплекс механизациялаш имкони яратилди.

Агарда 1964 йилда район бўйича етиштирилган пахта ҳосилининг 5751 тоннаси (ялпи ҳосилнинг 32 проценти), машиналар ёрдамида териб олинган бўлса, **1968 хўжалик йилида эса 10693 тонна «оқ олтин» (ялпи ҳосилнинг 57,3 проценти) «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.**

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

Район коммунистлари техникадан унумли фойдаланишда, сермашаққат процессларни механизациялаштириб маҳсулот таннархини арзонлаштиришда байроқдор бўлмоқдалар. Айниқса, «Политотдел», Свердлов номли, «Ленинский путь» колхозлари коллективлари етиштирилган ҳосилнинг 80 процентини машиналар билан териб олиб бошқаларга ўрнак бўлдилар.

Эришилган ютуқлар кўлами ғоятда кенг. Лекин биз КПСС Марказий Комитети Октябрь Пленуми қарори асосида мавжуд аҳволга бир назар ташласак, резерв ва имкониятлардан ҳали ҳам унумли фойдаланилмаётганлигига гувоҳ бўламиз. Картошка, сабзавот, полиз, маҳсулотлари, мева, пилла тайёрлаш бўйича беш йиллик директиваларида кўрсатилган вазифалар тўлалигича адо этилмаяпти. Район бўйича пахта ҳосилдорлиги суст юксалаяпти. Чорва маҳсулдорлиги ошмаяпти.

КПСС Марказий Комитети Октябрь Пленумида суғориладиган ерлардан рационал фойдаланиш, экин майдонларининг мелиоратив ҳолатини яхшилаш лозимлиги алоҳида уқтирилди.

Шуни айтиш керакки, бу соҳада районимизда олиб борилаётган ишлар талабга тўла жавоб бермайди. «Коммуна», «Гулистон», «Политотдел» колхозларида пахта майдонлари асоссиз равишда қисқариб бормоқда. Янги ерларни ўзлаштириш, экин майдонларини муттасил кенгайтириб бориш устида кам қайғурмоқдалар. Ваҳоланки янги ерларни ўзлаштирмай, экин майдонлари мелиоратив ҳолатини яхшиламай туриб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планини бажариш амри маҳолдир.

1969 йилда биз пахта майдонини 800 гектарга кенгайтиришимиз лозим. Айни пайтда ҳосилдорликни ошириш ҳам биз учун асосий вазифа бўлиб қолади. Бунинг учун ирригация-мелиорация ишларига, суғориш шохобчаларини тартибга келтиришга хўжаликлар кўпроқ маблағ ажратишлари лозим. Зотан КПСС Марказий Комитети май Пленуми ерларни мелиорациялаш каби катта ҳаётий масалани ўртага қўйган эди. Пленум қарорини амалга ошириш коммунистларнинг муқаддас бурчидир.

КПСС Марказий Комитети Октябрь Пленуми қарорида қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини ҳар томонлама яхшилаш, кадрлар малакасини ошириш ва уларни жой-жойига қўйиш лозимлиги уқтирилган. Партия ташкилотлари қишлоқ хўжалиги органлари ва мутахассислари ишини такрорламай, балки улар устидан пухта назорат ўрнатишлари, талабчанлик ва топширилган вазифа учун масъулият ҳиссини оширишлари зарур.

Бундан буён ҳам партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаб бориш, колхоз ва совхозлар бошланғич партия ташкилотларининг давлат планларини бажариш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сифатини яхшилашдаги жавобгарлик ролини ошириш керак. Бунинг учун эса партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш, оммавий-сиёсий ва ташкилий-тарбиявий ишларни кучайтириш, илғор колхозчилар, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ҳисобига партия ташкилотлари сафини мустаҳкамлаш талаб этилади. Барча бригада ва фермаларда бошланғич партия ташкилотлари ва партия группалари тузиш лозим, токи бирор участка ҳам партиявий таъсирдан четда қолмасин.

Район коммунистлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорини кенг муҳокама қилиб тегишли тадбирлар белгиламоқдалар. Яқинда бу масала район партия комитети Пленумида ҳам муҳокама қилинди. Партия Марказий Комитетининг октябрь Пленуми олдимизга дарҳақиқат улкан вазифалар қўйган. Биз коммунистлар билан бамаслаҳат ютуқлар соясида ётган камчиликлар, фойдаланилмаётган резерв ва имкониятларни аниқладик.

Маълумки, районимизнинг Паркент зонаси учун рентабель соҳа узумчилик билан боғдорчиликдир. Лекин, бу соҳаларни механизациялаш даражасининг пастлиги эндиликда коммунистларни чуқур ташвишга солмоқда.

Чорвачилик соҳасида ҳам қолоқлик мавжуд. Йирик шохли қорамоллар вазни ҳозирги пайтда 25—30 процентдан ошмаяпти. Айниқса, Паркент зонаси хўжаликларида боқилаётган сигирлар вазни жуда ҳам пастдир. Ҳар бир сигирдан йилига ўрта ҳисобда минг килограммдан ҳиёл кўпроқ сут соғиб олинаяпти, холос.

Ҳозирги пайтда райондаги 12 хўжаликдан 11 тасида чорвачилик зиён келтирувчи соҳага айланиб қолган. Бу ғоятда ташвишли ҳолдир.

Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун меҳнаткашларни сафарбар этишда партия ташкилотлари асосий роль ўйнайдилар. Партия ташкилотлари хўжалик ишларини оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар билан бирга қўшиб олиб боришлари керак. Биз барча меҳнаткашлар эътиборини КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорини амалга ошириш, В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олишга қаратмоғимиз лозим.

И. ЛАДУШКИН,
Ўзбекистон КП Юқори Чирчиқ район комитетининг биринчи секретари.

«СЕВГИ ВА ОИЛА» КЕЧАСИ

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг педагогика ва психология факультети студентлари «Севги ва оила» темасига бағишланган қизиқарли мунозара кечасини уюштирдилар. Кечага турмуш қурган студент — ёш келин ва куёвлар таклиф қилинди.

Кечани факультет декани тарих фанлари кандидати ўртоқ Салоҳиддинова қисқача кириш нутқи билан очди. Кейин педагогика фанлари кандидати доцент Ойшахон Тўраева сўзлади. Кеча қатнашчилари 12 фарзандни тарбиялаб вояга етказган қаҳрамон она Замира Йўлдошеванинг ҳикоясини айниқса зўр қизиқиш билан тингладилар.

Бу қизиқарли, ёшлар учун фойдали учрашув институтнинг музика факультети студентлари концерти билан тугади.

Қ. ЭРГАШЕВ.

ЯНГИ АЛИФБЕЛАР

Ҳозир мактабларда таълимни янги ўқув программалари асосида ташкил этишга катта тайёргарлик кўрилмоқда. Ўзбек тилида ўқитиладиган мактабларнинг бошланғич синфларида ҳам бу иш муваффақиятли олиб борилаётир.

Ўтган йили биринчи синфларда янги программа бўйича экспериментал ишлар ташкил этилди. Шу мақсадда бир қатор янги дарслик ва методик қўлланмалар босиб чиқарилди. Жумладан, моҳир педагог, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Оқил Шарофитдинов билан ёш олима Қ. Абдуллаеванинг «Алифбе» тажриба-экспериментал дарслиги ўқувчиларга тақдим этилди.

«Ўқитувчи» нашриёти бошланғич мактабнинг биринчи синфи учун яна бир нечта дарсликни босиб чиқаради. Чунончи, шу 2—3 ой ичида «Тасвирий санъат», «Ашула алифбеси» ва «Расмли алифбе» китоблари ўғил-қизлар қўлига бориб тегади.

МУҲАРРАМ ЗОКИРОВА пойтахтимиздаги 254-дорихонада кўп йиллардан буён сидқидилдан меҳнат қилиб, касбдошлари ўртасида катта обрў қозонган. Бунинг боиси шуки, у ишчан, хушмуомала. Дориларни ўз вақтида тайёрлаб беради. Суратда: ўртоқ М. Зокирова.

Ж. Раззоқов фотоси.

ҚАРДОШЛИК КУЙЧИСИ

Истеъдодли Литва шоири Эдуардас Межелайтиснинг номи бутун мамлакатимизда ва ундан ташқарида ҳам маълум ва машҳур. Унинг 1961 йилда чиққан «Инсон» шеърий тўплами адабий ва ижтимоий ҳаётимизда муҳим воқеа деб баҳоланди. Шоирнинг бу асари Ленин мукофотига сазовор бўлди.

Шоир Межелайтиснинг ижоди серқиррали. Лекин, унинг поэзияси, унинг бутун ижодидаги асосий мавзу Ер юзидаги оддий кишиларнинг қардошлиги, пролетар бирдамлиги ва интернационализм мавзусидир.

Жаҳон империализми, буржуа миллатчилари ва уларнинг малайлари халқлар орасида нифоқ солишга яна ва яна уринаётган бир даврда бу мавзу айниқса баралла жаранглам оқда.

Межелайтиснинг қаҳрамони бизнинг замондошимиз, ҳазрати Инсондир. Бу образ қуллик, шахсиятпарастликдан, мулкпарастликдан тамомила холи бўлган эркин инсондир. Унинг қалби гўзаллик учун кенг очиқ, унинг ўзи янги дунё гўзаллигини зўр илҳом билан яратади. Шоир айтганидек, «мен инсон, мен коммунистдир».

Қардошлик, ўртоқларча ўзаро ёрдам ва бирдамлик ҳисси, курашдаги дўстлари билан бузилмас алоқа Инсонни янада қудратли қилиб, унга нур ва ақл-идрок ғалабасида куч-қувват ва комил ишонч бахш этади.

Халқлар қардошлиги, пролетар бирдамлиги мавзуси Межелайтис поэзиясида ўзи кўрган, гувоҳ бўлган воқеа ва ҳодисаларнинг якуни сифатида туғилган. Шоирнинг ёшлиги фашист диктатори Сметонанинг қонхўр режими ҳукмрон бўлган буржуа Литвасида ўтди. Миллатчилик руҳи бу мамлакатда буржуа матбуоти ва нашрлари, бутун давлат сиёсати томонидан аланга олдириларди ўша пайтда. Бундай зулмга қарши кураш ёш йигитнинг қалбида барвақт уйғонди. У яширин комсомол ташкилотига кириб, иш ташлаш ва намойишларда қатнашди. 1936 йил ёзида эса Каунас ишчилари намойиши вақтида оғир яраланди. Ҳали яраси битмасдан туриб у яна зўр шижоат билан революцион курашда қатнашди. Ўз ўртоқлари билан варақалар ёзиб, шаҳарда тарқатди, студентларнинг антифашистик ҳаракатида иштирок қилди.

Ишчилар синфининг душманлари, буржуа миллатчилари билан қақшатқич кураш жангларида бўлғуси шоирнинг характери чиниқиб борди. Реакция ҳар қандай эркин сўз учун кишиларни аёвсиз таъқиб қилган энг мушкул дамларда ҳам Межелайтис ва дўстларининг нигоҳи социализм ғалаба қилган, қардош, тенг ҳуқуқли халқларнинг ягона оиласи барпо бўлган буюк Совет Иттифоқига қаратилган эди. Межелайтиснинг бутун революцион ёшлиги меҳнаткашларнинг эски дунёга қарши курашда уларни бирлаштирадиган бирдамлиги, қардошлиги ҳақидаги орзу билан тўла эди.

Литванинг СССР составига қўшилиши шоир ва унинг халқи учун буюк бахт бўлди. Қардошлик ҳақидаги ёрқин орзу ҳақиқатга айланди. «Ўз халқимнинг ва ўз адабиётимнинг фарзанди сифатида мен ўлкамиз қардошлик йўлига дадил қадам қўйганлиги билан фахрланаман» деб ёзган эди у кўп йиллардан сўнг.

Совет мамлакатининг тинч ҳаёти босқинчи Гитлер галаларининг ҳужуми билан вақтинча тўхтаб қолди, Литвани фашистлар босиб олди. Фашизмга қарши курашда Ленин миллий сиёсатининг буюк ғалабаси бўлган мамлакатимиз халқлари дўстлиги янада мустаҳкамланди. Оловли уруш йилларида Межелайтис ҳар қадамда «Халқлар дўстлиги» деган сўз нақадар зўр қудратга эга эканлигини кўрди. Душманга қарши курашда руслар ва украинлар, литваликлар, ва ўзбеклар, белоруслар ва қозоқлар, хуллас, мамлакатимиздаги барча миллат вакиллари ягона сафда туриб, қақшатқич жанг қилдилар. Улар ўзларини «Россия солдатлари» деб атаб, бу билан совет ватанпарварлигининг юксак интернационаллигини намоён этдилар.

Ана шу йилларда ёзилган шеърлар ҳам мамлакатимиз халқларининг бирдамлигини, улар қардошлигининг қудратини шарафлайди: «Агар рус қардошлар литваликлар билан бир сафда турмаганларида Литвани газандалар аллақачон топтаган бўлурдилар. Бизнинг дўстлигимиз темирдан мустаҳкам, тошдан қаттиқдир. Бу дўстлик туфайли бахт бизга кулиб боқди. Биз бу бахтни асрлар давомида кутган эдик».

ДЎСТЛАРИМИЗ АДАБИЁТИ НАМОЯНДАЛАРИ

Урушдан сўнгги йиллар Межелайтис учун изланиш йиллари бўлди, шоирнинг маҳорати ўсиб, мустаҳкамланиб борди. 1954 йилда ёзилган «Қардошлик достони» шоирнинг йирик ютуғи бўлди. Достоннинг номидан ҳам кўриниб турибдики, унинг асосий мавзуси халқлар қардошлиги ва дўстлигидир. Бу достоннинг асосида социалистик ҳаётимизнинг реал воқеалари ётади. Литванинг шарқий чегарасида Дрисвяти деган мўъжазгина бир кўл бор. Бу кўлнинг бир қирғоғи Латвияда, иккинчи ёғи Белоруссияда, яна бир ёғи Литвададир. Буржуа ҳукмронлик қилган даврда бу кўл Латвия ва Литва ўртасидаги чегара зонаси бўлган.

Лекин, Болтиқ бўйи халқлари совет халқлари оиласига қўшилганларида бу чегара улоқтириб ташланди. Унинг ҳамма қирғоқларида дўстлик сўзлари янгради. Қардош халқлар биргаликда табиатни ўзларига бўйсундириб, шу кўлда электростанцияси қуришга қарор қилдилар. 1952 йилда латишлар, литваликлар, белоруссляр «Халқлар дўстлиги» деб атаган электр станцияси қурилиши бошланди. Межелайтис бу қурилишга радио мухбири сифатида келди. Бу ерда кўрганлари уни ҳаяжонга солди. «Қардошлик достони» ана шундай пайдо бўлди.

Бу мавзу шоирнинг бундан кейинги асарларида ҳам янада кенг ривожлантирилди. Шоирнинг Ер юзининг турли мамлакатларига қилган сафарларидан олган таассуротлари натижасида кўплаб асарлар яратдики, улар шоир ижодида катта ўрин эгаллайди. У Европанинг қатор мамлакатларида, Ҳиндистонда, Шимолий ва Жанубий Америкада, Туркияда бўлган.

Шоирнинг нигоҳи ҳамма ерда — эркинлик ва қардошлик ҳақидаги неча-неча авлодларнинг орзусини ўзида мужассамлантирган Совет давлатининг ёрқин намунасида. У буржуа жамиятининг [illegible] Ер юзидаги меҳнаткаш аҳлининг бирдамликка бўлган интилишини янада чуқур англади. Межелайтиснинг оддий меҳнат кишиларининг ҳамкорлиги тўғрисидаги шеърлари самимий ва баралла янграйди: «Юлдуз билан юлдуз, чанг билан чанг, барг билан барг, майса билан майса, дала билан дала, сув билан сув, халқлар, мамлакатлар бирдам бўлиб, дўст бўлиб, ҳеч қачон ажралишмасин».

Агар шоирнинг бутун ижодий йўлига назар ташлар эканмиз, бу ижоднинг барча босқичлари «Инсон» китобининг чўққисига олиб борувчи ўзига хос босқич бўлганлигини англаш мумкин.

Бу китобида шоир келажакка ишонч билан боқади, кишининг ақл-идрок ва яхшиликка бўлган ишончини йўқотишга, унинг курашга бўлган иродасини қирқишга уринаётган буржуа пропагандасига зарба беради.

Бу китобнинг қаҳрамони Инсон бўлиб, у ўз халқининг бир бўлагидир. Афсонавий қаҳрамон Антей ўз онаси — Ердан куч-қувват олганидек, шоир ҳам ўз қудратини уни вояга етказган халқ билан жонли алоқада деб билади. Унинг қаҳрамони ўз даври, ўз Ватани, Коммунистлар партияси, меҳнаткашлар олдида чуқур жавобгарлик ҳиссига [illegible]. У адолатсизлик ва зулмга қарши курашади. Шоир бутун дунё кишиларини янги урушга йўл қўймасликка даъват қилади, тинчлик ва бахт-саодатнинг асосий гарови кишиларнинг бузилмас иттифоқида, деб билади. Межелайтис қаҳрамонининг характерида бизнинг замондошимиз, коммунист қиёфасини белгиловчи фазилатлар мужассамлашган. Ана шу фазилатлар орасидаги етакчи фазилат — унинг интернационализми, умум пролетар ишига, бутун инсониятни озод қилиш ишига буюк садоқатидир.

Бу сифатлар шоир қаҳрамонини турли миллатга мансуб миллионлаб кишиларга яқин ва тушунарли қилди. «Инсон» китоби мамлакатимиздаги қардош халқлар тилларида ҳамда чет элларда кўплаб нашр қилинди.

Межелайтис бу китобидан кейин яратган бошқа асарларида ҳам қардошлик мавзусини давом эттиради. «Карусель» «Авиаэтюдлар», «Кардиограмма» тўпламларида шоир ҳозирги дунё маданиятининг энг илғор вакиллари портретини яратади. Ажойиб испан шоири Лорка, Бразилия архитектори, Ленин мукофоти лауреати Нимейер ана шулар жумласидандир.

Ер юзидаги барча софдил кишилар келажак эзгулик ва ёруғлик кучлариники эканлигини яхши биладилар, бунга ишонадилар. Инсоният қулликнинг занжирларини улоқтириб, нафрат ва адолатсизлик деворларини бузиб ташлайди, меҳнат кишилари қардошлиги албатта ғалаба қилади.

Шоир — коммунист Эдуардас Межелайтис ана шу қардошликни баралла куйламоқда.

А. АКБАРОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЕРНИ ДЕҲҚОН, ЭЛНИ ЕР БОҚАР

Бўка районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоларининг ер ҳақидаги қонунни амалга ошириш юзасидан белгилаган тадбирлари

КЕЧАГИ ТАРИХДАН БИР ШИНГИЛ

ҚИШЛОҚЛАРДА гап юриб қолди: бундан кейин колхоз тузилармиш, ҳаммамиз бирга ишларканмиз. Буни ҳар ким ҳар хил йўярди. Янги тузум туфайли ер-сувдан ажраган бойлар оғзидан ана унақаю, мана бунақа бўларкан, ер ҳам бир, қозон-товоқ ҳам бир, кўрпа-ёстиқ ҳам бир, — деган сўзлар эшитиларди.

Янги тузум шарофати билан ер-сувга эга бўлган, ота-бобоси бойлар хизматида машаққат чекиб келган, мана энди елкасига офтоб теккан кишилар эса қишлоқларда коллектив хўжалик тузилишидан бола-чақалари билан хурсанд эдилар.

1929 йил тугаши, 1930 йил бошланишларида Пискент яқинидаги Саид қишлоғида ҳам ана шу икки тоифа ўртасида икки хил гап юрарди. Бойлар фисқи-фасодини кўпчиликнинг янги ҳаётга ишончи, муҳаббати енгди. Совет қишлоғида коллектив хўжалик тузилди. Ер-сув берган давлат ёш хўжаликни аста-секин ҳамма нарсалар билан таъминлай бошлади. Қамишзорлар, қиёқзорлар йиллар ўтиши билан чекиниб унумдор ерлар жамолини кўрсата бошлади.

Ўша йилларда биринчи бўлиб коллектив хўжаликка аъзо бўлган, уни мустаҳкамлаш учун астойдил курашган, кўп йиллар давомида колхозда фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилган, ҳозирда пенсияга чиққан **Мадиёр ота Худоёров** ўша вақтдаги бир воқеани эслаб ҳикоя қилиб қолди:

— Эҳ-ҳе, нимасини айтасиз. Қишлоғимизнинг ҳаммаёғи тўқайзор эди. Бунинг устига ерларимиз захкаш. Зовур олайлик десак, қамишзорнинг бу томонидан у томони кўринмайди. Бир киши арқон тортиб зовур олинадиган йўлни кўрсатиб турарди. Шундагина қамиш орасига кириб зовур чопардик...

Ўша қамиш тўқайлари бўлган ерлар ҳозир пахта майдонлари, шолипоялар бўлиб кетган. Эндигина колхоз тузилган пайтда юз гектарга етар-етмас суғориладиган ер бор эди.

Ҳозирда пахтазорнинг ўзи 1400 гектарга етди. Бундан ташқари, 60 гектар ерга арпа, буғдой, 83 гектарга шоли, 40 гектардан ортиқ ерга сабзавот ва картошка, полиз экинлари экилади. 300 гектар майдонда беда ўстирилмоқдаки, бу чорвачиликни ривожлантиришда, далаларни алмашлаб туришда, ҳосилни оширишда зўр аҳамиятга эга бўлмоқда.

Ўтмишда шунақа қамиш тўқайларидан иборат бўлган Саид қишлоғида йирик пахтакор колхоз йил сайин ривожланиб бормоқда. Бу ишларнинг амалга оширилишида қишлоқ кишиларининг фидокорлиги, ўз колхозига муҳаббати, бирликда қилаётган ҳаракатлари асос бўлди. Саидликлар аҳил бир оила аъзолари сингари ўз ерларининг ҳар қаричини эъзозлайдилар ва бир парча ердан ҳам халқ манфаати учун фойдаланиш учун курашадилар.

АЛМАШЛАБ ЭКИШ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

РАИСНИНГ кабинетига йиғилган кишилар ўз фикрларини очиқ айтишар, кўрган-кечирганлари ҳақида сўзлаб ўтиришарди. Шунда ўрта ёшли киши айтиб қолди:

— Эсимни танибманки, чигит экамиз бу ерларга...

— Сизнинг бобоколонингиз ҳам пахтани шу ерлардан олган оғайни, — унинг гапини бўлади ёнидаги шериги.

Ҳа, шунақа. Саид қишлоғининг ерлари деҳқонга наф бера бошлагандан бери пахтазор бўлиб келади. Тўғри, кейинги йилларда илмга, тажрибага суянган бу ерликлар унча-мунча алмашлаб экиш тўғрисида бош қотириб қолишди. Лекин, барибир кўнгилдагидек эмас.

Шунинг учун ҳам колхозчилардан тортиб, кохлоз раҳбарларигача ҳосиллари камлигидан ҳижолатдалар. Гектаридан 35—40 центнердан, ҳатто ундан ҳам кўпроқ ҳосил етиштираётган хўжаликлар бўлишига қарамай техника билан таъминланиш даражаси бекиёс ўсган, сув етарли берилаётган. Мўлжалдаги ўғит олиниб турган ҳозирги пайтда гектаридан 20 центнердан сал кўпроқ ҳосил етиштириш албатта ҳеч кимни қониқтирмайди.

Бунинг устига ғўзада касалликлар кўпаймоқда, айниқса вилт деҳқонларга жуда кўп ташвиш солмоқда. Олимларнинг ҳам, тажрибали деҳқонларнинг ҳам айтишларига қараганда қаерда узоқ муддат пахта етиштирилаётган бўлса, ўша ерга вилт кўпроқ тушаяпти. Ҳамон шундай экан, алмашлаб экишни тезроқ тўла жорий этиш айни муддаодир.

Колхоз инженери **Пак Владимир** гап алмашлаб экиш тўғрисида кетаётганида суҳбатга аралашиб бундай деди:

— Қиш фаслида район, областда бўладиган мажлисларда биз ҳам иштирок этамиз. Ана шу йиғилишларда алмашлаб экиш қоидасига қатъий амал қилинсин, деган гаплар кўп айтилади. Аммо баҳорга келиб бу гаплар унутилади ва бултур, бурноғ йили, ундан олдинги йилларда чигит экилган майдонлар пахтага ажратилаверади. Ахир алмашлаб экишимиз керак эди-ку, дейиладиган бўлса, бу гапга ҳеч ким қулоқ солмайди.

Яна бир нарса мени ажаблантиради. Илғор бригада, звенолар ишини мақтаймиз. Бу тўғри. Лекин, уларнинг пахтадан мўл ҳосил олиш йўлида қилаётган иш тажрибалари нималардан иборат? Буни аниқ билмаймиз. Агар шу илғор бригада ва звенолар ер ҳайдаш даврида, чигит экиш пайтида, ғўзаларни парвариш қилиш вақтида қандай ибратли ишлар қилаяптилар, суғоришни қанақа ўтказаяптилар, қўшимча озиқлантириш муддатларини қанақа белгилаганлар, ана шуларнинг ҳаммасини ёзиб, режалаб борадиган бўлсак ва бу фойдали тажрибаларни бошқа қўшни бригада ва звеноларга кўчирсак, мен ўйлайман илғор тажрибани оғизда эмас, амалда кўпчиликка ёйган бўламиз.

Биз механизаторлар ҳар йили кўкламда қийналамиз. Қайси ерга қандай чуқурликда чигит ташлаш кераклиги ҳар хил талқин қилинади. Масалан, бир группа деҳқонлар чигитни кўкламда 4—5 сантиметр чуқурликда ташлашни тавсия этадилар. Бошқалар эса бундан ҳам юзароқ ташлаш зарур дейдилар. Кўклам серёмғир келса, ерга чуқур тушган чигитлар чириб кетаяпти, кўклам қуруқ келган йилларда эса юза тушган чигит нам етарли бўлмай кечикиб унаяпти. Мана, кўраяпсизми, булар албатта икир-чикир бўлиб туюлади. Аммо баҳорда, иш бажарилаётган пайтда аниқ бир кўрсатмага эга бўлинмаганлиги важидан қатор қийинчиликларга дуч келинмоқда.

Маълумки, ҳозирги пайтда колхозларда хилма-хил техника жуда кўп. Масалан, бизнинг колхозда 15 та ҳайдов, 40 та чопиқ трактори бор, 42 та пахта териш, 10 та кўсак чувиш ва бошқа машиналарга эгамиз. Шунча техникага эга бўлган хўжалигимизда деталларни кесадиган станок йўқ. Агар ғўзани культивация қилаётган тракторнинг битта кичик резьбаси синиб қолса, машинани 5—6 соат тўхтатиб ана шу резьбани олиб келиш учун районга югурамиз. Агар шундай станок колхозимизда бўлсачи, уни ярим соатда тайёрлаб ўрнига қўямиз.

Ҳамма биладики, автомашинада ҳам, тракторда ҳам аккумулятор бор. Ишонасизми, қанча аккумуляторимиз бўлишига қарамай, уларга қуйиладиган кислота етишмайди. Тракторни ремонтдан чиқарамиз, аккумулятор бор. Кислота йўқлиги учун ҳаммаёғи тайёр турган машинани ишлатолмаймиз. Кислота деган нарса нима деган нарса, тегишли ташкилотлар шуни ҳам ўз вақтида етказиб беришмайди?!

Бундан ташқари, колхозда бир неча йиллар давомида ўзлаштириб келинаётган далаларни сув билан таъминлаш кўнгилдагидек эмас. Равот участкасида тепаликлар текисланиб юз гектар ер пахтазорга айлантирилган эди. Тошкент каналининг чап тармоғидан сув ичадиган бу ерлар янги ўзлаштирилганлиги учун энди сув қўйилган пайтда ариқлар дамбаси нураб, ўпқонлар чиқиб кетди. Колхозчилар уни текислаб ўрнига келтирдилар.

Аммо, район сув хўжалиги бўлими томонидан қилинадиган бетонлаштириш ишлари вақтида амалга оширилмаганлиги учун шу жойларга сув етарли миқдорда олиб келинмаётир. Колхоз раҳбарлари бу ҳақда район ташкилотларига бир неча бор мурожаат қилдилар. Аммо ваъдалардан бошқа нарса ололмадилар.

Колхоз пахтакорлари ерни ишлаш тўғрисида гап юритганларида сувдан яхши фойдаланмаётганликларини тан оладилар. Баъзан ерлар кўллатиб суғорилади. Кекса деҳқонларнинг айтишига қараганда далага қўйилган сув этакка оқиб чиққанда тўхталиши керак. Қанча сув қуйилса ҳаммаси тупроққа сингиши зарур. Кўпинча эса пайкалларнинг этаги доим кўллаб ётади. Бундан икки тарафлама зарар кўрилади. Биринчидан, экинни сув эзиб қўяди, иккинчидан тупроқдаги ўғит сув нормал қўйилмаганлиги важидан этакка оқиб чиқиб кетади.

Шунинг учун ҳам деҳқонларимиз агар сувдан билиб фойдаланмасанг, ерингни бузиб қўясан, дейдилар.

Колхоз раҳбарларининг зорланиб айтишларига қараганда қишлоқдан унча узоқ бўлмаган Емкўрғон тепалиги бир вақтлари шу колхозга берилмоқчи бўлган эди. Бу ҳақда район ижроия комитетининг қарори ҳам чиққан. Ўша ерлар ҳайдалиб чигит экилмоқчи бўлди. Аммо у ердаги аллақандай ташкилотлар ерни колхозга бермади. Ўтган йили ёзда шундай яхши, унумдор ерларга Пискентдаги ташкилотлар номидан келган алла қандай одамлар экин экиб кетишди. Биз ўйлаймиз колхоз территориясидаги бу ерлар албатта колхозга берилиши керак.

Маълумки, колхоз ўз кучи билан қилинадиган ишларни амалга ошираяпти. Аммо район, область сув хўжалиги ташкилотлари, бу ишларни бажаришга техника берадиган ташкилотларнинг раҳбарлари қуруқ ваъдадан нарига ўтмаётирлар.

Район сув хўжалиги бўлими ходимлари колхозда олиниши керак бўлган зовурларни қазиш, эскиларини қазиб тозалаш тўғрисида колхоз билан шартнома тузган. Бунинг учун колхоз пул ҳам ўтказган. Аммо ваъда қилинган техника ва зарур бўлган кучлар етказиб берилмаяпти. Бунинг устига колхоз территориясидаги зовурларни қазиган билан улардан чиққан сизот сувлар тушадиган ва район территориясига бориб тақаладиган катта зовурлар ўз вақтида қазилмаётгани учун қилинган ишларнинг натижаси кўнгилдагидек бўлмаётир.

РАИСНИНГ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ДЕҲҚОН ерининг шароитига қараб иш тутмаса мўлжалига етолмайди дейди колхоз раиси **Абдиқулов**. — Масалан, бизнинг ерлар тўрт хил сув ичади. Баъзи майдонлар пахта пишиб етилгунча бир марта сув талаб қилса, айримлари тўрт-беш марта сув ичади. Ишни шунга қараб олиб бормасак, ҳамма нарсани бой бериб қўямиз.

Ўтган йил кўкламда жуда қийналдик. Ёғингарчилик кўп бўлиб, ғўзалар илдизи чириди. Биров бузиб экамиз деди, бошқаси, оласига экилаверса ҳам бўлади, деган фикрни айтди. Шунда ҳам ерларнинг шароитига қараб иш юритишга тўғри келди. Шундай далалар борки, ғўзаси касалланган заҳоти бузиб қайта чигит экмасангиз, ютқазасиз.

Энди минерал ўғит масаласида икки оғиз гапириб ўтишга тўғри келади. Мен кўпинча июль ойининг охирига бориб азот сўраб келган бригада ва звено бошлиқларига «Нима кераги бор, шу пайтда ўғит солишни», деб айтаман. Улар унашмайди. «Кузда биздан пахта талаб қиласиз, ҳозир азот беринг-да» дейишади. Қўярда-қўймай олишиб, ўғит солишади. Ғўзалари кўринишда яшнаб кетади-ю, лекин ҳосилга келганда кўнгилдагидек бўлмайди.

Сульфат аммоний калий ўғитлари аралашмаси солинган ерлардаги ғўзалар вилтга унча чалинмади. Вилт касаллиги кўпайиб бораётган бизнинг колхозда бу йил ана шу тажрибани кенгроқ амалга оширамиз. Мен ўйлайман: бу йил шу тадбирларни кўришимиз натижасида ҳосилни ўтган йиллардагига қараганда анча оширамиз.

Бригада ва звено бошлиқлари ўқариқ олиш учун ариқ қазиш машинасидан фойдаланадилар. Бу яхши. Аммо ишнинг кўзини билмай қилингани натижасида ана шундай машиналарнинг кичигидан эмас, каттасидан фойдаланилади-да, унумдор ернинг кўп қисми ўқариқларга чиқиб кетади.

Шунингдек, томорқаларни ҳам тартибга солиш керак. Кўпинча колхозчилар уй олдиларида экин экадиган ерлари бўлишига қарамай бошқа жойлардан ҳам оз-моз ер беришни талаб қиладилар. Ахир ер кўпчиликнинг мулки, унинг бир қаричини ҳам нобуд қилмаслигимиз керак.

Биз кўп йиллардан бери далаларга сув келадиган катта ариқларни бетонлаштириш тўғрисида бош қотириб келамиз ва бу тўғрида тегишли ташкилотларга кўп марталаб мурожаат қилганмиз. Маълумки, тошлоқ, сизот сувлар яқин турган жойда ариқдаги сув ерга кўп сингиб кетади. Канал тўғонидан мўлжалдаги сувни колхозимизга оламиз-у, далаларга етиб келгунча унинг бир қисми тупроққа сингиб кетади. Шунинг учун ариқларни бетонлаштириш хусусида бизга амалий ёрдам берилишини талаб қиламиз.

* * *

Бўка районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумидан кейин, ер тўғрисидаги янги Қонун чиқарилгандан сўнг ўз ишларини қайта қуриш ва бундан кейин пахтачиликни илмий асосда ташкил этиш режаларини тузиб чиқдилар ва шу кунларда улар ўзлари мўлжаллаган тадбирларни амалга ошириш учун курашмоқдалар. Саид қишлоғининг каттадан-кичиги: «Пахта — бизнинг асосий бойлигимиз, биз 1968 йилда, яъни деҳқон учун об-ҳаво қийин келган йилда ҳам планни муваффақиятли адо этдик. 1969 йил, беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам бу соҳада қувончли натижаларга эришиш учун астойдил курашамиз» демоқда.

Уларнинг бу меҳнат соҳасида эришаётган ютуқлари улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини кутиб олиш йўлида қишлоқ меҳнаткашлари тайёрлаган муносиб совға бўлади

С. МАҲКАМОВ,
Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

МЕҲНАТГА ЯРАША ДАРОМАД

КОЛХОЗ қишлоғида тутзорлар кўп. Далаларда бўлсангиз, Фарғона водиси далаларини эслайсиз. Карталар кичик, уларнинг тўрт томони икки қатор тут кўчатлари билан ўралган. Бу, албатта, пиллачиликни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга. Лекин, пахта ерларининг майдаланиб кетиши бу муҳим экиндан мўл ҳосил етиштиришда анча қийинчиликлар туғдиради.

Аммо қишлоқда бунинг ҳисобини топиб ишлаётган, тутзорлар орасидаги кичик ерлардан ҳам мўл ҳосил олиш мумкинлигини амалда кўрсатаётган бригада, звенолар кўп. Гап шу хусусда кетганда ҳамма ҳам Ином Маъруповнинг номини тилга олади. У бундан беш олти йил илгари ана шунақа кичик карталардан иборат ерларга жойлашган бригадага бошчилик қилиб тайинланди. Бригадир колхозчилар билан маслаҳатлашиб шундай қарорга келди.

Қишлоқ ичидаги, хонадонлардаги эски тупроқлар, гўнг сира қўймай ташиб чиқиладиган ва ерларга солинадиган бўлди. Тут қаторларида фойдали ерлар бўлиб, улар бекор ётарди. Ана шу жойлар ҳайдалиб, чопилиб пахтазорларга қўшилди. Яхши ўғитланган, чуқур шудгор қилинган ерларга бир парчаси ҳам қолдирилмай чигит экилди. Ином Маърупов баҳордаги, ёздаги ишларни колхозчилар билан бамаслаҳат олиб борди. Кузга келиб хирмон кўтарилганда ҳар гектар ердан 38,8 центнердан ҳосил олинганлиги қайд қилинди.

Хўш, ахир бу ерлардан ўтган йилларда 17-19 центнердан ҳосил олинарди-ку, қандай қилиб шунчалик катта ўсишга эришилди?

— Отни яхши боқмасанг, юкингни яхши тортмайди, — дейди **Ином Маърупов**, — ер ҳам худди шундай. У деҳқоннинг қўлига қараб туради. Яхши едирса, ичирса унга икки ҳисса ҳосили билан жавоб беради. Мен бригадир бўлиб борган йили колхозчилар билан гаплашсам, улардан бири «минерал ўғит бор, гўнгни нима қиламиз», деб қолди. Мен унинг сўзини бўлиб, «йўқ, минерал ўғит ўз йўлига, ерга аввало гўнг керак, биз ҳаммамиз еримизни тўйдириб боқишимиз зарур», дедим. Кўпчилик шу фикрга қўшилди.

Бригадир жуда ҳақ гапни айтарди. Ҳақиқатан ҳам, кейинги вақтларда колхозларга борсангиз, чорвачилик фермаларида кўча-қўйларда уюлиб ётган, нима учундир ерларга солинмаётган гўнг уюмларини кўрасиз. Баъзи колхоз раҳбарлари билан шу ҳақда суҳбатлашсангиз, улар бундай ўғитни ёзда ғўза қаторларига шарбат қилиб оқизамиз, дейишади. Ишбилармон деҳқонлар эса гўнгни чиритиб шудгордан олдин ерларга соладилар. У қиш ичи ёғингарчиликда эриб тупроқнинг бадан-баданига сингади. Яъни кўкламда чигит экилган пайтда, ғўзалар энди ўсаётганда тайёр озуқа бўлиб ёш экинга дармон бўлади.

Гап шу тўғрида борганда колхоз раиси **Холиқул ака Абдиқулов** бундай деб қолди.

— Эсимизни танибмизки, деҳқончилик билан шуғулланамиз. Илгари колхозларда ағдарма аравалар, «ҳосилот тўрва»лари деган нарсалар бўларди. Ҳамма, қишлоқдаги каттадан-кичик далага маҳаллий ўғит ташиб чиқарди. Булар албатта колхоз учун жуда қийин кўчарди. Қизиқ, ҳозир шунақа гўнг, эски тупроқ жуда кўп. Лекин, ташиб чиқиб далага солишга қизиқмай қўйдик. Ваҳоланки, ҳозирги пайтда ағдарма арава, «ҳосилот тўрва» деб ўтирмаймиз. Хилма-хил машиналар жуда кўп. Бизнинг колхозда 14 та юк автомашинаси, 56 прицеп, иккита юк ортиш механизми ва бошқа қишлок хўжалик машиналари бор. Илгари гўнгни машинага паншаха билан ортарди, паншаха билан далага сочардик. Ҳозирчи, уни тўплайдиган, ортадиган, ерларга сочадиган машиналаримиз бор. Нега шулардан фойдаланмаймиз. Қачон қарасанг, менга фалон тонна минерал ўғит беринг деган гапни эшитамиз. Ахир ерни тўйдирадиган ўғит оёғимиз тагида, тупроққа қоришиб ётибди-ку?!

Тўғри, давлат истаганимизча минерал ўғитлар етказиб бераяпти. Бунинг учун бола-чақамиз билан раҳмат айтамиз. Аммо, қишлоғимиздаги маҳаллий ўғитларни ҳам ерда қолдирмай далага солсак, ҳа деганда районга телефон қилиб, областга бориб минерал ўғит сўрайвермаймиз.

Деҳқон ердан кўпроқ унум олиш учун гўнгдан ҳам, минерал ўғитдан ҳам фойдаланиш йўлини билиши керак. Кўпинча шундай ҳоллар ҳам учрайдики, ери, суви бир бўлади-ю, оладиган ҳосили ўртасида тафовут катта бўлади. Бу нимадан келиб чиқади?

Шундай савол билан илғор звено бошлиғи **Исфихон Сардоровга** мурожаат қиламиз. У бу саволга қуйидагича жавоб беради.

— Звеномизга қўшни бўлган ерлардан ҳосил бултур жуда оз олинди. 20 центнерга ҳам тўғри келмади. Биз 28 центнердан пахта кўтардик. Чунки қўшни звено, айниқса унинг собиқ бошлиғи Элмурод деҳқончиликда қатор камчиликларга йўл қўйди. Мен бир кун шу звено ерларига ўтиб қолдим. Июлнинг охири, август бошланадиган кунлар эди. Қарасам, звено аъзолари селитра майдалашаяпти. Ҳайрон бўлдим. Ғўзалар айни ҳосилга ўтирган пайтда, улар уни озиқлантиришмоқчи. Ахир бундай пайтда ғўзага озиқ бериш керак эмас, экин кўклаб кетиб кўсагига куч бермай қўяди, дедим. Звено бошлиғи Элмурод бўлса, «биз бировдан ўрганмаймиз», деб туриб олди. Кузга келганда бармоқ тишлаб қолишди. Кўсаклар ҳа деганда етилавермади, совуқ эрта тушиб тепадаги кўсакларни совуқ уриб кетди.

Ана, кўрдингизми, ўғит кўп деб ҳадеб ғўзани озиқлантиравериш ҳам фойда бермайди, халқимизда асалнинг ози ширин деган гап бор. Деҳқон шунга амал қилса ёмон бўлмайди.

Ёш звено бошлиғининг сўзини уста пахтакор Мадиёр ота ҳам тасдиқлайди.

БЎКА районидаги Охунбобоев номли колхознинг азамат деҳқонлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларини бажариш учун курашиб, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳамда уларни қишлоқ хўжалик оборотига киритишга катта эътибор бермоқдалар. Суратда: колхоз раиси ўртоқ Х. Абдиқулов хўжаликдаги ички резервлар ҳақида колхозчилар билан суҳбатлашмоқда.

А. Абалян фотоси.

ЕРНИ ТУЗАТАДИГАН ҲАМ, БУЗАДИГАН ҲАМ СУВ

САИД қишлоғининг ерлари захкаш. Қишлоқнинг кекса кишиларидан бири Эргаш ота 1949 йилда бўлган бир воқеа тўғрисида гапириб берди.

Ёз пайти эди. Ғўзалар мавж уриб ўсаётган, ҳосилга кираётган вақт эди. Ана шу пайтда идорадан унча узоқ бўлмаган бригада ғўзалари сув тагида қолди. Бир пастда текширувчилар етиб келишди. Бригадирни ғўзани кўллатиб қўйганликда айблашарди. Шунда Эргаш ота сув босган пайкалнинг чеккасини икки жойидан 20—30 сантиметр чуқурликда кавлади. Унинг бу ишини ҳамма кузатиб турарди. Орадан бир соат ўтар-ўтмас ўша чуқурчалар ғилқиллаб сувга тўлди.

— Ана кўрдингларми, далага сувни бригадир тошириб юборган эканми? Йўқ, бу ерлар жуда захкаш, икки кетмон урсангиз сув чиқаверади. Айб этакдаги зовурни вақтида қазилмаганлигида, зах сувни тортмай қўйди.

Шунақа, ерости сувлари жуда юза турган бу жойларда мелиорация ишлари меёрига етказилмаса ҳосил олиш қийин. Лекин шу масала колхозда қандай ҳал қилинаяпти. Айтиш

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ ВА ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ, ОЛИМЛАР ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МУТАХАССИСЛАРИНИНГ, САНОАТДАГИ ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРНИНГ БИРГАЛИКДА ЗЎР БЕРИБ ҲАРАКАТ ҚИЛИШЛАРИ—БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ БИРГАЛИКДА ЗЎР БЕРИБ ҲАРАКАТ ҚИЛИШИ НАТИЖАСИДАГИНА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЯНАДА ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН РИВОЖЛАНТИРИШ КАБИ КАТТА ВАЗИФАНИ ҲАЛ ЭТИШ, КЕНГ КЎЛАМДА ХИМИЯЛАШТИРИШ, ЕРЛАРНИ МЕЛИОРАЦИЯЛАШ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ МУМКИН. МАРКАЗИЙ КОМИТЕТ ШУ ПЛЕНУМИНИНГ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШ, УНИ ТЕХНИКА БИЛАН ҚАЙТА ҚУРОЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ҚАБУЛ ҚИЛГАН ҚАРОРИНИ БАЖАРИШ УЧУН КУРАШ—БАРЧА КОММУНИСТЛАРНИНГ ВА БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ ЖАНГОВАР ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИДИР.

(КПСС Марказий Комитетининг 1968 йил октябрь Пленуми қароридан).

МАКТАБЛАРДАН ЁЗАДИЛАР

Оққўрғон районидаги «Калинин» колхози территориясида жойлашган 19-ўрта мактаб педагогик коллективи таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш йўлида ибратли ишларни амалга оширмоқда. Мактаб ота-оналар билан яқиндан алоқа боғлаган. «Ота-онанинг бурчи», «Бола тарбиясида жамоатчиликнинг роли» деган темаларда кечалар ўтказилди. Ота-оналар билан ишлаш бўйича комитет ҳам ташкил этилди.

Л. МУҲСИМОВ.

* * *

Атеистик тарбия мактабда олиб бориладиган энг муҳим ишлардан биридир. Шунинг учун ҳам кўпгина билим ўчоқларида бу масалага алоҳида аҳамият берилмоқда.

Болаларни атеистик руҳда тарбиялашнинг қатор методлари мавжуд. Оққўрғон районидаги 1-ўрта мактабда ҳам атеистик тарбиянинг турли усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Яқинда бу ерда атеистик бурчак ташкил этилди.

Н. ТУФОНОВ.

* * *

Алимкент қишлоғидаги 3-ўрта мактабда улуғ доҳиймиз В. И. Лениннинг туғилган куннинг 100 йиллигига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Ҳамроқул ака Тошпўлатов директорлик қилаётган бу билим ўчоғида ўқувчилар кучи билан Ленин хоналари ташкил этилди. Мактабда Ленин бурчаги ҳам очилади.

А. ҚОДИРОВ.

* * *

Яқинда Чилонзор районидаги 162-мактабда «Серқуёш республикамиз юксалишда» деган темада ўқувчилар конференцияси ўтказилди. Конференцияда мактабнинг юқори синф ўқувчилари «Ўзбекистон ўтмишда», «Ўзбекистон совет даврида» деган темаларда доклаадлар қилдилар.

С. МАТЧОНОВ,
Н. СОЛИЕВ.

* * *

Юқори Чирчиқ районидаги 18-ўрта мактабда бошланғич таълимга алоҳида аҳамият берилмоқда. 1—4 синфларда тажрибали ўқитувчилар дарс беришади.

Айниқса, моҳир педагог Зулфия опа Ашурбекова ўзининг бой тажрибалари билан бошқаларга намуна бўлмоқда. Унинг қўлида таҳсил курган ўқувчилар юқори синфларда ҳам фақат тўрт ва беш баҳоларда ўқишмоқда.

И. ҲОЛТУРСУНОВ.

Республика ёш томошабинлар театри репертуар планини ўқувчиларнинг каникул кунларига мослаб, қизиқарли қилиб тузган. Фойеда чиройли арча безатилган. Томоша бошланиши олдидан кичкинтойлар бу ерда ўйнаб-кулишади. Суратда: С. Михалковнинг «Уч чўчқа» эртаги асосида тайёрланган «Йиртқич панд еди» номли спектаклдан бир кўриниш.

Ю. Содиқов фотоси.

РЕСПУБЛИКА марказий статистика бошқармасининг ҳисоблаш марказида янги хил ҳисоблаш-электрон машиналаридан самарали фойдаланилмоқда. Бу ерда кўплаб корхоналар учун мураккаб ҳисоблаш ишлари ҳал этилади. Катта оператор Антонина Резникова (олдинда) электрон машинада ҳар қандай қийин ҳисоб-китобларни бир зумда бажариши билан шуҳрат қозонган.

В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ).

«ПАХТАКОР»ГА, ЯХМАЛАККА МАРҲАМАТ

Тошкентда чинакам қиш. Қор устига қор ёғяпти. Бундан айниқса ўқувчи ёшлар хурсанд. Негаки, анчадан бери занг босиб ётган чана ва конькилар шипдан олинди.

«Пахтакор» стадиони маъмурияти чанғи ва коньки мухлисларига ажойиб совға тайёрлади. Бу ерда болалар ва ўсмирлар учун алоҳида-алоҳида яхмалак тайёрланди. Стадионнинг ғарбий трибунаси томонида, минг квадрат метр майдон музлатилиб, яхмалак қилинди.

Шу ернинг ўзида чанғи ҳам учиш мумкин. Агар чанғи, чана ёки конькингиз бўлмаса тортиниб ўтирманг, бемалол келаверинг. Чанғи прокати пунктидан ўзингизга ёққанини танлаб оласиз. Яхмалак эрталаб соат 9 дан кеч соат 10 гача ишлайди. Майдон электр нури билан ёритиб турилади.

«Пахтакор»га, яхмалакка марҳамат!

КАСАБА СОЮЗЛАР СПАРТАКИАДАСИГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

1969 йил катта спорт мусобақалари, спартакиадалар йилидир. Улар орасида энг оммавийси — Ўзбекистон касаба союзлари VI спартакиадаси ва СССР халқлари IX спартакиадаси бўлади. Бу тадбирлар спорт ташкилотларининг иши ва спортчилар маҳорати учун жиддий синовдир.

Меҳнаткашлар, айниқса ёшларнинг оммавий физкультура ва спортни янада ривожлантириш, спортчилар маҳоратини ошириш, Тошкент область спорт делегациясининг муваффақиятли қатнашишини таъминлаш мақсадида область партия комитети бюроси қарор қабул қилди.

Бу йил Ленин туғилган куннинг 100 йилигига бағишлаб область касаба союзларининг III спартакиадаси ўтказилади. Бу спартакиадага тайёргарлик физкультура коллективларини янада мустаҳкамлаш, спорт ва туризм билан шуғулланувчилар сонини ошириш, янги иншоотлар ва майдонлар қуриш, борларини ободонлаштириш билан боғлаб олиб борилади.

Спартакиада уч босқичда ўтказилади. Унинг биринчи босқичи 1 мартгача давом этиб, физкультура коллективлари ва спорт клубларида ўтади. Иккинчи босқич 10 апрелгача давом этади. Бунда область командалари ва касаба союзлар кўнгилли спорт жамиятлари ўртасида мусобақалар бўлади.

Спартакиаданинг учинчи босқичи 16 апрелдан 30 майгача Тошкент, Чирчиқ ва Олмалиқ шаҳарларида ўтиб, область терма командалари ва касаба союзлар кўнгилли спорт жамиятлари терма командалари мусобақалашади.

Областимизнинг шаҳар ва район партия комитетлари спартакиадаларни ўтказиш ва уларга ишчилар, хизматчилар, колхоз-совхоз вакиллари, студентлар ва ўқувчи ёшларни кенг жалб қилишда физкультура комитетларига амалий ёрдам беришлари керак.

Спартакиадага раҳбарлик қилиш ва спорт делегациясини республика мусобақаларига тайёрлаш учун ташкилот комитети тузилди. Бу комитетга область касаба союз комитетининг секретари ўрток В. Козлов раис қилиб тайинланди. Ташкилот комитети аъзолари составига физкультура ташкилотларининг раҳбарлари, кўнгилли спорт жамиятларининг раислари киритилган.

ТОШКЕНТДА ҚУТБ НАФАСИ

7 январга ўтар кечаси Тошкентда 26 градус совуқ бўлди.

Ўзбекистон ССР гидрометеорология хизмати бошқармаси бўлимининг бошлиғи Людмила Литвинова шу хусусда бундай деди:

— Бу ерда кейинги тўқсон йил мобайнида бунчалик қаттиқ совуқ бўлмаган эди. Биз сал кам юз йиллик маълумотларни варақлаб, фақат бир куни — 1893 йил 7 январь куни симоб устуни 25,3 градус совуққа тушиб кетганлигини аниқладик. Демак, бугун «рекорд» даражада совуқ бўлди. Бу совуқни Тошкентга ўта қутб оқимлари келтирди. Шимол нафаси Янги Ер ороли атрофидан Ғарбий Сибирь орқали келди.

Лекин бизнинг шаҳримизда совуқ камдан-кам учрайдиган ҳодиса эмас. Тўқсон йил мобайнида ҳавонинг 20—22 градус совуқ бўлганлиги 52 марта қайд қилинган.

Тошкентда ўн бир кундан бери сурункасига совуқ бўлиб турибди. Бу ҳам тез-тез бўладиган воқеа эмас.

Синоптикларнинг айтишича яқин орада ҳаво исиб кетади.

(ЎзТАГ).

Қандай гаштли-я!

Ю. Содиқов фотоэтюди.

СПОРТ ХРОНИКАСИ

ФУТБОЛ Москванинг «Спартак» футболчилари Италиядаги учрашувларни тугатдилар. Совет спортчилари жами тўртта ўйин ўтказиб, бунинг учтасида ғалаба қозондилар, биттасини ютқаздилар. Тўрт ўйинда рақиблари дарвозасига тўққиз тўп киритиб, ўз дарвозасидан тўртта тўп ўтказиб юборишди. Шунингдек, бу ерда меҳмон бўлган Москва динамочилари ҳам турнирни муваффақиятли тугатишди. Улар сўнгги турда Палерио шаҳар командасини 2:1 ҳисобида енгишди. Ҳисобни Еврюжихин очди. Орадан бир минут ўтмасданоқ итальян футболчилари ҳисобни тенглаштиришди. Лекин танаффусгача Еврюжихин яна командасини олдинга олиб чиқди. Динамочилар бундан аввал «Кальяри» клуби билан бўлган учрашувда ҳам 2:0 ҳисобида ғолиб келишган эди.

ШАХМАТ. Гастингстаги шахмат бўйича халқаро мусобақада 7 турдан кейин 6,5 очко тўплаган совет гроссмейстери В. Смислов пешқадамлик қиляпти.

Олмаотада мамлакат биринчилигининг бешинчи тур мусобақалари ўйналди. Ҳозирча 3,5 очко олган киевлик мастер Ю. Сахаров олдинда боряпти.

Ер қимирлади

8 январь маҳаллий вақт билан соат 1 дан 32 минут ўтганда Тошкентда ер қимирлади. Унинг кучи 3 балл бўлди. «Тошкент» марказий сейсмик станцияси маълумотларига кўра зилзила эпицентри Тошкентдан 295 километр Шимоли-Шарқда, Қирғизистон территориясидадир. Зилзила шунингдек Наманганда 3 балл, ер қимирлаш марказида 5—6 балл бўлди.

Э. ҲАЙИТОВ,
«Тошкент» сейсмик станциясининг катта инженери.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 11.00 — **Капитан Тенкеш** (кўп серияли телевизион бадиий фильм), 11.25 — **Каптар** (болалар учун телеинсценировка).

Рус тилида: 11.55 — **Қўғирчоқ фильм,** 12.35 — **Марек Пегуснинг ажиб саргузаштлари** (кўп серияли телевизион бадиий фильм).

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Теледенгиликлар,** 18.15— **Жонажон қиш** (болалар учун телеочерк), 18.25 — **Миллионлар ленинча университети. Ленинча кооператив план ва унинг СССР да амалга оширилиши.**

Ўзбек тилида: 18.45 — **«Зангори кема» яратувчилар,** 19.15 — **10 минутли музика,** 19.25 — **Теледенгиликлар,** 19.45 — **Совет цирки усталари. Олег Попов,** 21.05 — **Русь бўйлаб** (бадиий фильм, рус тилида), 22.40 — Телефильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**
20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.00 — **Ёш техниклар** (болалар учун).

Рус тилида: 20.20 — **Телеспектакль,** 21.35 — **Фильм-концерт.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/I да **Парвона** (кундуз), **Бой ила хизматчи** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/I да **Фарғона тонг отгунча** (кечқурун).

КИНО

Жонсиз мавсум — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Канадалик киши — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кеч 6-40 ва 8-20 минутда).

Қилич ва қалқон (1 ва 2-серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Улар ёнма-ён яшайдилар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Сиртаки — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Тонгги қўнғироқлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жаннатдан қувилган (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 3-20 минутда, 5 ва кеч 10 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ҳар куни
МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ
ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар шанба кунлари соат 3 ва кеч 8 да, якшанба кунлари кундуз 12, 3 ва кеч 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

кунинг ёруғ вақтида, уйлар, ҳовлилар, магазинлар, корхоналардаги ташқи ёритиш лампаларини, шунингдек хона ичидаги лампаларни

УЧИРИБ ҚЎЙИШНИ

ҳамма абонентларга маълум

С У Р А Й Д И

Кунинг ёруғ вақтида ташқи электр ёритгичлардан фойдаланганлик учун электр энергияси огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

Электрдан фойдаланаётган ҳамма абонентларга маълум қиладики, электрдан фойдаланганлик учун тегишли бўлган пулни

ҲАР ОЙНИНГ

1 ДАН 11 ЧИСЛОСИГАЧА

Давлат банкининг Давлат омонат кассаларига

ТУЛАСИНЛАР.

Утган вақт учун қарзлари бўлган абонентлар уни дарҳол

ТУЛАШЛАРИ ШАРТ.

Ўз вақтида тўламаган абонентларнинг электрэнергиялари огоҳлантирилмасдан узиб қўйилади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР · ОДАМЛАР · ВОҚЕАЛАР

ХАЛҚАРО КОНВЕНЦИЯ ИМЗОЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 январь. (ТАСС). СССР нинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили Я. А. Малик ҳарбий жиноятларга ва инсониятга қарши жиноятларга нисбатан муддати ўтиб кетганлиги учун кечириш тўғрисидаги моддани қўлланиш мумкин эмаслиги ҳақидаги халқаро конвенцияни кеча имзолади. Бу конвенцияни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXIII сессияси маъқуллаган эди.

ҲУРМАТ ВИЗИТИ

КОЛОМБО, 7 январь. (ТАСС). СССР Ҳарбий денгиз флотининг экспедициячи океанография кемаларидан «Семён Челюскин» ва «Андрей Вилькицкий» Цейлон ҳарбий денгиз кучлари қўмондони контр-адмирал Кадиргамарнинг таклифига биноан ҳурмат визити билан кеча Коломбо портига келди. Пойтахт портида беш кун бўладиган ана шу кемаларнинг экспедициясига биринчи ранг капитан А. А. Трофимов бошчилик қилмоқда.

СОВЕТ КЕМАЛАРИ ПОКИСТОНДА

КАРОЧИ, 7 январь. (ТАСС). Покистон ҳукуматининг илтимосига кўра, Карочи портида турган балиқ овловчи уч совет кемаси — «Наука», «В. Воробьев» ва «Мислитель» кемалари араб денгизида уч ой мобайнида илмий тадқиқот ишларини олиб боради. Экспедицияда Покистон олимлари ҳам қатнашадилар. Совет мутахассислари уларга балиқ хўжалигидаги тадқиқот ишлари тажрибаларини ўргатадилар ва уларни балиқ овлашнинг энг янги техникаси билан таништирадилар.

Совет кемалари бугун Карочи денгиз портидан йўлга чиқиб, биргаликда қилинадиган илмий тадқиқот ишларини бажариш учун жўнайдилар.

КАРОЧИ ПОРТИДА ЁНҒИН

ЛОНДОН, 7 январь. (ТАСС). Бугун эрталаб Карочи портида ёнғин чиқди. Ёнғин пахта омборларида аланга олиб, сўнгра экспорт учун тайёрлаб қўйилган бошқа товарлар сақланувчи омборларга ҳам ёйилди. Ёнғинга қарши кураш олти соат давом этди. Рейтер агентлиги мухбирининг Карочидан берган хабарида айтилишича, дастлабки маълумотларга кўра, ёнғин бир миллион доллардан ошиқ зарар етказган.

СЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

ПРАГА, 7 январь. (ТАСС). Чехословакия Телеграф агентлиги хабар беради: кеча Братиславада Словакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг мажлиси бўлди. Президиум мамлакатдаги сиёсий аҳволни муҳокама қилди ва Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг шу йил 3 январдаги баёнотини тўла маъқуллади.

Словакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми Словакиядаги партия органларининг кўпчилиги (Словакия Компартияси область, район, шаҳар, завод комитетлари президиумлари) Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг баёнотини ва Словакия Компартияси Марказий Комитетининг федерал парламент раиси лавозими тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлади, деб таъкидлади.

Президиум Ўрта Словакия областидаги партиявий-сиёсий ишни ҳамда бошқа масалаларни муҳокама қилди.

Мажлис Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Густав Гусак раислигида ўтди.

Қурол-яроғ етказиб бериш таъқиқланди

ПАРИЖ, 7 январь. (ТАСС). Бугун Франция газеталарининг берган хабарига қараганда, Франция ҳукумати Исроилга қурол-яроғ етказиб беришни таъқиқлаган. Франс Пресс агентлиги берган маълумотларда айтилишича, Исроилга юборилаётган ҳамма ҳарбий юклар Франция таможнясида ушлаб қолинди. Илгари «Мираж» қирувчи самолётлари етказиб беришга жорий қилинган чеклашлар энди қурол-яроғлар ва ҳарбий анжомларнинг ҳамма турларига татбиқ қилинган.

ЛОС-АНЖЕЛЕСДАГИ СУД БОШЛАНМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 7 январь. (ТАСС). Сенатор-демократ Роберт Кеннедини ўлдиришда айбланаётган Сирхан Б. Сирханнинг иши юзасидан бугун Лос-Анжелесда суд мажлиси бошланади. Кеннеди сайлов олди кампанияси давомида Калифорния штатидаги дастлабки сайловда ғалаба қозонганидан кейин меҳмонхонада нутқ сўзлаб турган пайтда, 1968 йил 5 июнга ўтар кечаси ўлдирилган эди.

Лос-Анжелесдаги фожиа содир бўлгандан бери орадан етти ойдан кўпроқ вақт ўтган бўлса ҳам, сенатор Кеннеди фитнанинг қурбони бўлдими ёки уни «якка-ёлғиз жоҳил» ўлдирдими, деган масала Америка жамоатчилигига ҳалигача ҳам очиқ-равшан маълум эмас. Мамлакат маъмурлари бу хусусда лом-мим демаяптилар. Маълумки, Р. Кеннеди миллион-миллион Америка телетомошабинлари кўз ўнгида ўлдирилган, Сирханнинг ўзи эса ўқ отилган заҳотиёқ қўлида пистолети билан ушлаб олинган эди. Кейинчалик унинг уйидан топилган кундалик дафтарда «Кеннеди 1968 йил 5 июнгача ўлдирилиши керак» деб ёзиб қўйилган эди. Лекин ана шундай шак-шубҳасиз далилларга қарамай, Америка маъмурлари суд бошлашни пайсалга солиб келдилар. Сирхан ўз адвокатларини бир неча марта алмаштирди, янги адвокатлар эса «иш билан муфассалроқ танишиш» лозимлигини баҳона қилиб, ҳар сафар судни орқага суриб келдилар.

Маъмурлар судга тайёрланиш вақтида жуда кўп эҳтиёт чораларини кўриб қўйдилар. Чунки улар «Даллас воқеаси»нинг такрорланишидан қўрқдилар. Ушанда президент Жон Кеннедини ўлдирди, деб айбланган Ли Освальд полиция участкасида отиб ташланган эди. Лос-Анжелесдаги суд зали ва Сирхан кириб келадиган йўлак ўқ ўтмайдиган пўлат тахталар билан қопланди, ҳозир жиноятчи ўтирган камерани жуда кўп соқчилар қўриқлаб турибди.

Конгресс АҚШнинг 37-президентини маъқуллади

ВАШИНГТОН, 7 январь. (ТАСС). АҚШ конгресси кеча вакиллар палатаси билан сенатнинг қўшма мажлисида Ричард Никсон АҚШнинг 37-президенти, Спиро Агню президент ўринбосари қилиб сайланганлигини расмий суратда тасдиқлади. Мавжуд қонунларга мувофиқ, конгресс сайловчилар коллегияси олган овозларнинг натижаларини текшириб чиқиши ва тасдиқлаши керак. Бу ерда Никсон, Агню 301 овоз, демократик партия номзодлари 191 овоз, Америка мустақил партияси деб аталган партия вакиллари 46 овоз олган.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ҲУЖУМИ

ХАНОЙ, 7 январь. (ТАСС). Вьетнам Информация агентлиги Озодлик матбуот агентлигининг маълумотларига асосланиб хабар беради: Жанубий Вьетнам халқ миллий Озодлик қуролли кучларининг отрядлари 30 декабрда Вамкодонг дарёсида Американинг икки соқчи кемасини халқ миллий Озодлик қуролли кучларининг бўлинмалари 27 декабрда Куангнам вилоятида қўғирчоқ қўшинларнинг бир ротасини сафдан чиқардилар. Душманнинг юздан ортиқ ҳарбий хизматчиси ўлдирилди ва ярадор қилинди. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари икки самолётни уриб туширдилар ва кўп миқдорда қурол-яроғ ҳамда ҳарбий анжомларни ўлжа олдилар.

САЙГОН МАРКАЗИДА ПОРТЛАШ

ЛОНДОН. (ТАСС). 6 январда Сайгоннинг марказида, президент саройига яқин жойда автомашинада рўй берган портлаш натижасида Сайгон маъмуриятининг маориф министри Ле Минь Чи оғир ярадор бўлган. Рейтер агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, Ле Минь Чи машинага ташланган портловчи заряддан яраланган. Заряд ташлаган киши мотоциклда қочиб яширинган.

ИСРОИЛ ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ЯНГИ ИҒВОГАРЛИГИ

АММОН, 7 январь. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Иордания билан ўт очиш тўхтатилган чизиқда кеча уч марта отишма бошладилар. Исроил артиллерияси 20 минут мобайнида Иорданиянинг Сафи қишлоғини ўққа тутди. Исроил агрессорлари шу билан чекланмай вертолётларни ишга солдилар. Улар вертолётлардан туриб, тинч қишлоқни пулемётлардан ўққа тутдилар.

Иордания ҳарбий қўмондонлиги вакилининг айтишича, ана шу ваҳшиёна ҳужум натижасида қишлоқ аҳолисидан уч киши ўлган ва беш киши яраланган. Қурбон бўлганларнинг иккитаси гўдаклардир.

● ●

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Борган сари янгидан-янги кўнгиллилар отрядлари Халқ озодлик қуролли кучлари сафига келиб қўшилмоқда. Жангчилар Америка — Сайгон қўшинлари устидан тўла ғалабага эришиш курашига даъват этилган. Суратда: жангчиларни фронтга жўнатиш пайти.

ВИА—ТАСС фотоси.

● ●

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212 Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808 Пропаганда адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811 Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 01016. ИНДЕКС — 6469. Б—2161.